

KMETOVALEC.

Glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Ureduje Gustav Pirc, tajnik družbe.

Izhaja 1. in 15. vsaki mesec. — Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo list brezplačno, a neudje plačajo s poštnino vred 2 gld. na leto. Naročila naj se pošiljajo c. kr. kmetijski družbi, ali pa dotičnim podružnicam.

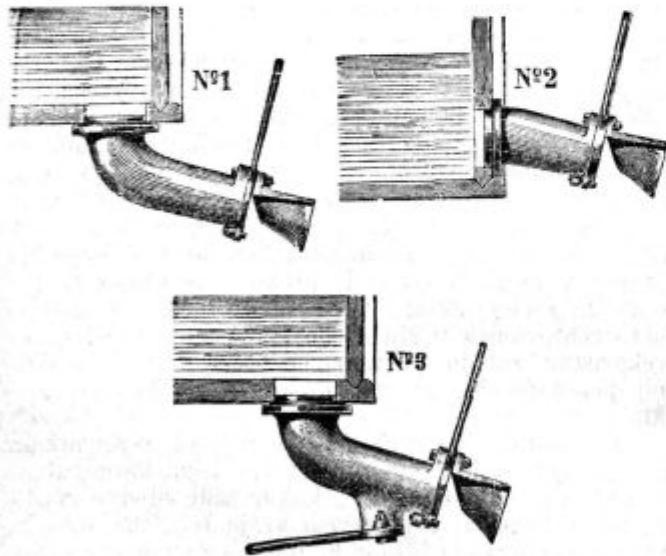
Štev. 6.

V Ljubljani, 15. maja 1884.

Leto I.

Stroj za razdelitev gnojnice.

Gnojnica je, kakor znano, hitro uplivajoča, izvrstna hrana rastlinam. Zaradi tega jo umen kmetovalec pridno nabira in vporablja. Pri pravi vporabi, posebno pri uže ozelenelih rastlinah ima nenavadno velik vpliv, če primerno, to je, enakomerno gnojimo. Enakomerno gnojenje doseže se pa na nedosegljiv način z vporabo spodaj narisane stroja za razdelitev gnoja.

Glavne prednosti tega stroja so pa naslednje:

1) Razdeli gnojnico popolnem enakomerno na širokost kakih 2½ metrov, česar tudi močan veter ne ovira.

2) Zamaši se ne nikdar.

3) Dolgo trpi in je jako ceno.

4) Ž njim se jako lahko ravna.

Nr. 1 navije se na dogo zadnjega konca sodovega. Cena 6 gold. 60 kr.

Nr. 2. navije se kakor mogoče spodej na zadnjem sodovem dnu. Cena 6 gold.

Nr. 3. z dvojnatis petelinom, sicer se navije kakor prvi (posebno sposoben za škropljenje z vodo i. d., sicer kakor Nr. 1). Cena 9 gold.

Nr. 4. z dvojnatis petelinom, sicer se navije kakor drugi (sposoben tudi za škropljenje z vodo i. d., sicer kakor Nr. 2.). Cena 8 gold.

Ta stroj se dobi po gori imenovani ceni pri „Land- und forstwirtschaftliches Bureau“ Wien III. Ungar-gasse.

Sadimo sadno drevje pravilno na stalno mesto!

Spisal M. Rant.

Poglavitne napake, katere se med domačimi sadjereji ob nasajanju sadnega drevja na stalno mesto prav pogostoma nahajajo, so navadno sledeče: „Nasad izvršuje se večkrat o nepravem času; ne gleda se pri tem na kakovost zemlje, na njeno lego in na ozračne razmere, sadé se dostikrat tem razmeram ravno nasprotna sadna plemena in sorte, in slednjič se ves nasad sploh pregosto izvršuje. Da se te škodljive in sadjereji pogubne napake stalno odpravijo, treba se je domačemu sadjereju pri nasadu sadnega drevja na stalno mesto strogo ravnati po pravilih umne in napredne sadjereje. Ako se ta prezirajo, je vse započetje in ves trud brezvpešen in zámán.

Sadno drevje naj se presaja in na stalno mesto sadi vselej le ob času, kedar ono gledé svoje letne vegetacije (rašče) popolno miruje in počiva, to je potem, ko se je na sadnem drevju istoletni les popolno razvil in dobro vtrdil. Tak čas prične se pravilno še le potem, ko je tok lesnega soka popolno prenehal in je vse istoletno listje raz sadno drevo ob jesenskem času totalno odpadlo. Naravna posledica toraj je, da moramo sadno drevje le ob pravem času v jeseni ali pa po krajnih in klimatičnih razmerah proti koncu zime in dalje v pomladi, ko se je zemlja uže nekoliko ogrela, na stalno mesto z vspehom presajati in saditi. Le ob zimskem času naj se nasad v zmrzlo zemljo nikdar in nikjer ne izvršuje. Ta naj se pa tudi ob pomladnem času nikdar do tja ne zavleče, ko je sadno drevje uže zopet vegetirati in zeleneti pričelo. Vsaka reč mora svoj čas imeti.

Zeló važno sadjerejsko vprašanje je gotovo ono, katero nam odgovarja, kako moramo sadno drevje na stalno mesto pravilno saditi. — Pravilni nasad je ob enem tudi prvi in naravni pogoj, da se drevesce go-

tovo prime in dobro vkoreniti, ter da, ako se mu pozneje primerno postreže, se je snaži in ob svojem času tudi morda celó obnovi, nam dobrega in zdravega sadja donaša in slednjič tudi svojo normalno starost čvrsto in krepko doseže.

Kakor vsaka druga rastlina, tako tudi sadno drevó potrebuje za svoj normalni razvoj in obstanek primerne in potrebne hrane; a to pa brezpogojno, sicer samo ob sebi zaradi prepíche hrane prične prezgodaj hirati in slednjič pred časom zamre, ali kakor pravimo, vsahne. Tudi sadno drevo je živa stvar božja, katero brez potrebne hrane shajati ne more. Še tako lepo rejena domača živina, kečar jej je pomanjkanje dobre krme in pa zdrave pitne vode trpeti, prične polagoma hirati in resasto-mršava postajati; ako to pomanjkanje predolgo traja, nam žival popolno shujša in slednjič pod zló pride, kar dostikrat celo posestvo v brezno totalnega propada za seboj potegne.

Kakor človek in domača žival za svoj obstoj potrebujeta dobre, tečne hrane, zdrave pijače, snage in primerne stanovanja; ravno tako vsega tega tudi sadno drevo potrebuje in zahteva, sicer nimamo od njega pravega dobička pričakovati.

Snaga je povsod mila in draga, in tudi, ako se vselej sproti za-njo skrbi, ne draga; ona daje človeku poleg mirne vesti veselje in ljubezen do koristnega dela, mu ohrani veselo srcé, mu vtrjuje zdravje ter mu daje pravo zadovoljnost. Domača živina snažno držana je poleg dobre in tečne hrane, zdrave vode za pijačo ter zmernega dela čila, čvrsta, in zdrava; taka živina nam brez posebne nesreče donaša slednji čas obilo koristnega vžitka, zdrav zarod za prihodnji naraščaj in obilo krepko-tečnega in mastnega gnojja. Ako se pa pri živinoreji ravno navedeni pogoji lahkomišljeno prezirajo in puščajo, morejo med taisto raznovrstne bolezni se izcimiti, katere utegnejo živinorejcu hlev živine popolnem sprazniti.

Te male opombe morejo se z vso pravico tudi na sadno drevje obračati, katero je med drugimi ustvarjenimi rastlinami tudi „živa rastlina“, ki zahteva primerne in pravilne postrežbe, sicer nam prezgodaj brez vse hasni pogine, zamre in pod zló pride. Po nobeni pravici in po nikakoršnem pravu ne smemo sadnega drevja kot neke mrtve snovi, kakoršna je kamenje z drugimi rudninami vred — smatrati, katera od naše strani za svoj obstoj prav nebene postrežbe, skrbi in pomoči ne potrebuje. Žalostno pri vsem tem je pa to, da se jih med domačimi sadjereji še dandanes prav veliko nahaja, kateri se svojim postopanjem le preveč očitno kažejo, da imajo in štejejo sadno drevje med popolno mrtve stvari in predmete, kateri še vedno mislijo, da jim mora sadno drevje brez vsakega njihovega truda, postrežbe in prizadevanja „čudeže“ delati. „Brez truda ni kruha“, pravi prislovica. In kdo tega iz lastne skušnje ne vé?

Vsakemu človeku je božja previdnost kak posebni poklic odločila, v katerem navadno potem tudi do svoje smrti ostane. Kolikor bolj si človek, ko je enkrat do svojega prihodnjega poklica došel, v tem z natančnim spolnjevanjem svojih stanovskih dolžnosti na vse strani položaj svoj zboljševati prizadeva, toliko bolje se mu brez posebnih nesreč dosledno tudi godi. Domača živina, ako je v rokah slabega in malomarnega gospodarja, pride navadno zavednemu in umnemu gospodarju v last, pri katerem se zopet okrečta, si opomore ter se očvrsti in se ji dobro godi. Nekaj takega je tudi se sadnim drevjem na stalno mesto posajenim. Modri in pametni sadjerejec bode v svoji zavednosti — za svojo lastno korist — taisto na stalnem mestu lepo snažil, obrezoval, mu gnojil, je tudi iz prepričanja o

svojem času obnavljal, ker vé, da mu ta trud ne bode brez dobička ostal. Malomarnež in trdovratni trmež pa tako nikjer in nikdar na pravem mestu nista.

Človek, če ga glad in žeja napadeta, ve in zná si po svoji pameti sam na eni ali drugi način pomagati ter tima telesnima potrebama zadostiti; ravno tako si vé in zná vsaka žival, ako je le prosta, živeža in potrebne vode po svojem nagonu sama poiskati. Sadno drevo na stalno mesto posajeno prirejeno je tudi na svoj dom, od katerega se do svoje onemoglosti nikdar več ne gane in ne preseli. Tu potrebuje pa tudi živeža, pijače in snage, to je potrebnega in primerne gnojila z zadostno vlago vred. Pogostoma se pa primeri, da eno ali drugo, ali pa tudi obe dve popolnem poide; tega si pa drevo samo ob sebi nikakor preskrbeti in nadomestiti ne more. Ta nedostatek mora pa uže previdni in pametni domači sadjerejec v svojo lastno korist sadnemu drevesu sam nadomestiti, kar ga od časa do časa le malo nepomenljivega truda stane. Ravno tako ne more se tudi sadno drevo samo ob sebi stare rapave skorije, mahovja in raznih lišajev, suhih vej in škodljivih brezpotrebni preprežajočih se prerastkov znebiti; tudi tu ima domači sadjerejec od časa do časa se snaženjem malo nepomenljivega truda v svojo korist.

Kdor si hoče z vspehom nov sadni vrt prirediti in nasaditi, skrbeti mu je pred vsem za to, da se previdi z drevesci onih sadnih vrst, katerim dotični kraj, lega, ozračje in lastnosti zemlje ugajajo in godé. O svojstvih drevja posameznih sadnih plemen in vrst v povedanem obziru govoril je moj zadnji dopis ob kratkem vse najpotrebnejše do domačih sadjerejcev; toraj tega še enkrat ne ponavljam.

Ob tako važnem momentu stori domači sadjerejec samouk prav dobro, da pred začetjem svoje namere, ako je le mogoče, kakega skušenega in praktičnega sadjerejca za svet popraša, kako in kaj mu je storiti. — Na ta način prihrani si dostikrat obilnih in občutnih gmotnih stroškov, mnogo trudapolnega dela, in kar je čez vse vredno, izogne se onim neplodnim sitnostim in nezgodam, katere bile so le deloma uže v mojem zadnjem dopisu omenjene; on ne bode zavoljo neuspelov vsega veselja do prekornostne sadjereje popolno za vselej zgubil, nego taisto bode se mu po dobro rentovanem trudu njegovem od leta do leta za prekornostno reč in prevažno začetje vedno bolj in bolj pomnoževalo, ga za sadjerejo čezdalje bolj ogrevalo in vnelalo.

Za stalni nasad naj toraj domači sadjerejec nikdar ne voli onih sadnih plemen in vrst, za katere nima primerne in prave lege, kakor tudi ugodne zemlje ne, ter katerim bi v njegovem kraju dalje tudi ozračne razmere ne ugajale. Kdor bi tem naravnim svojstvom posameznih sadnih vrst in plemen brezpremiselno ali nalašč ali pa iz nevednosti, kar se še večkrat prigodi, svojevoljno nasprotoval, boriti imel bi se z brezkoristnimi in neplodnimi nevspehi, kateri bi ga slednjič ob vso ljubezen in ob vse veselje do prekornostne sadjereje spravili. Ljubezen pa po nevspehih enkrat do kake reči vničena in zgubljena, ne povrne se skoraj nikdar več, in če se, ni več prava, nego le polovičarska in navidezna; taka pa tudi nikdar več dobre in koristnega sadu ne rodi in roditi ne more, naj se nahaja uže v kakoršnem koli slučaju se hoče.

Tudi najboljšemu prijatelju, če nas enkrat pošteno opehari, ne zaupamo nikdar več, nego se ga z neko mržnjo ogiblamo.

Tu nam je zopet narava sama najboljši kažipot in vodnik. Opazujemo le nekoliko razno gozdno drevje: listovje in šilovje. Kar se po visokih gorah krepko in

čvrsto sponaša, dobro raste, se zdravo razvija in brez posebnih hib tudi svojo normalno starost doseže, navadno v dolinah, če se prec ne vsuši, pa le klavarno vegetira in kmalu pogine. Ravno tako slabo sponaša se tudi ono gozdno drevje na višavah, kateremu so po naravi nižave odmerjene. Visoko gorovje vgaja sosebno šilovju, kojega posamezne vrste tu po 200 do 300 let krepke in čvrste dočakajo, nasprotno se pa drevje nekaterih teh vrst v nižavah uže v kratkih 50 letih popolno preživi in pod zló pride. (Dalje prih.)

Kmetijske novice in izkušnje.

Komisijonelo posvetovanje

o zadevi komasacije kmetijskih gruntov in o razdelitvi občinskih pašnikov in gozdov bode v prvi polovici meseca maja v Ljubljani. H tej komisiji, katero skliče deželna vlada kranjska, so vabljeni zastopniki c. kr. kmetijske družbe, kranjskega gozdarskega društva in deželnega odbora. Pri posvetovanju bode tudi navzoč dotični referent iz c. k. kmetijskega ministerstva.

Drevje presaditi, ko je uže vzelenelo.

To delo dá se izvršiti brez škode presajenemu drevesu, ako se ga z zemljo vred presadi, tako-le: Okolo drevesa, katerega se hoče presaditi, naredi se nekaj dni poprej 10 do 12 centimetrov širok jarek. Jarek naj bode tako globok, da sega tako daleč kot korenine, ter naj se ga napolni večkrat z vodo. Ko je zemlja enkrat dobro premočena, ni več težko drevo iz tal z zemljo vred potegniti.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 12. Koliko mavca (gipsa) se rabi za gnojenje detelje na eno oralo, in kje se ga dobi? (Kl. Z. v R.)

Odgovor. Rabi se mavca na hektar 200—400 kilogr., toraj na oralo 120—250 kilogr. Potresti ga uže sedaj zamorete, pa tudi pozneje ne škoduje. Mavec se dobi na Kranjskem na Dovjem, postaji Rudolfove železnice na Gorenjskem. Ceneje Vas pa pride stati z vožnjo vred mavec iz Vorderbüchl-a pri Mödlingu. Zadnji je tudi bolj zmlet in bolj čist.

Vprašanje 13. Moja zimska pšenica je jako slaba, menim, da je vzrok slabo gnojena njiva. Ali bi se dalo pomagati? (E. S. v C. pri K.)

Odgovor. Slabi zimski pšenici se dá pomagati z gnojem. Najbolje je v to svrhu gnoj od kuretnine in golobov; tudi kompost, ki je bil z gnojnico dobro predelan, in če ni drugače, tudi drobní gnoj iz hleva se dá porabiti. Pepel ni za rabo.

Vprašanje 14. Kako se zabrani vranam škodo delati na polji? (J. P., župan v D. Z.)

Odgovor. V ta namen se ima razna sredstva. Največkrat se rabijo strašila, katera se na polje postavijo, na pr. iz desk narejene in z apnom namazane strelce, iz cunj in slame izdelana strašila, katerim se podoba človeka dá itd. V začetku se vrane strašijo, a kmalu se privadijo ter še predznejše postajajo. Večkratno streljanje tudi prepodi vsaj deloma to sitno žival. Otrovanje vran ni priporočevati. Da se turšica pred vranami obrani, najboljšje je sledečo sredstvo: Turšica za seme se pomeša s zgretim katranom (terom) in sicer tako, da je vsako zrno s katranom prevlečeno; potem se presejani pepel primeša, da zrno postane suho ter ga je moč sejati. Tako pripravljenega semena se vrane skrbno ogibljejo.

Vprašanje 15. Kako se zabrani mišem pokončevanje želodovega semena? (J. P., župan v D. Z.)

Odgovor. Najboljšje sredstvo je, prostor, kodar je želod sejan, s čreslom potresti. Tudi v jamice, v katere se pri sejanji želod vtika, se naj deloma s čreslono napolni. To sredstvo se jako lahko porabi ter ob enem še mladim rastlinicam gnoji. Tudi kostanj se na ta način obvarje pred mišemi.

Družbeni novičar.

Seja glavnega odbora c. k. kmetijske družbe

dné 4. maja 1884

pod vodstvom g. barona Wurzbacha. Navzoči: tajnik Pirc in odborniki gg. Brus, Detelja, Jerič, Kastelic, Murnik, Neweklovski, Robič, Souvan, dr. pl. Wurzbach.

Ker je na dnevnem redu obravnava državne podpore, katero se ima prositi za leto 1885., povabljeni so bili k seji zastopniki deželne vlade in deželnega odbora. Prvo zastopa gosp. vladni svetnik Avgust pl. Wurzbach, deželni odbor pa gosp. deželni odbornik Murnik.

Tajnik Pirc poroča v imenu odseka za splošne reči o potrebni subvenciji za l. 1885., za katero hoče glavni odbor pri sl. ministerstvu za poljedelstvo prositi. Nasveti odseka za splošne reči sprejmejo se z nekaterimi malimi preuredbami, ter se sklene sl. ministerstvo za sledeče podpore prositi:

1. Kmetijski poduk:
 - a) 3 štipendije po 300 gold. skozi 3 leta takim, ki hočejo obiskati katero višo gospodarsko šolo, toraj za leto 1885. 900 gold.
 - b) subvencijo podkovski šoli 1200 "
 - c) 8 štipendij po 50 glđ. za učence podkovske šole 400 "
 - d) 2 štipendiji po 300 glđ. za kranjske slušatelje dunajskega živinozdravniškega zavoda 600 "
 - e) za nakup kmetijskih strojev in kmetijskega orodja, koja imajo služiti v poduk, posebno pri potnem predavanju 400 "
 - f) za potna predavanja o mlekarstvu in vinoreji 500 "
 - g) za razširjevanje umnega kmetijstva, potem tiskanih razprav, knjig, knjižic itd., posebno v podporo družbenemu listu „Kmetovalcu“ 800 "

Dalje se prosi sl. ministerstvo, da blagovoli kot vsako leto, tako tudi leta 1885. deželno vino- in sadjerejsko šolo na Slapu izdatno podpirati.

2. Razstave:

Za pokrajinsko razstavo l. 1885. v Postojni 1000 gold.

3. Melioracije:

- a) premije za umno napravljena gnojšča 300 "
- b) premije za izgledne sadne sušilnice 300 "
- c) premije v zboljšanje pašnikov, planin itd. 400 "
- d) podpora za izsuševanje in namakanje zemljišč 400 "

4. Posebna rastlinoreja:

- a) za nakup pravega semena ruskega lanu 500 "

- b) za nakup dobrega, čistega deteljneg
semena 300 gold.
c) za povzdigo sadjereje in v podporo
družbenemu vrtu 1000 "
5. Gozdarstvo:
Za premije pogozdovanja itd. 200 "
6. Živinoreja:
a) za nakup dobre plemenske govedi . 6000 "
b) za podporo na novo ustanovljenim
mlekarskim zadrugam 1000 "
c) za nakup ukviških plemenskih ovnov 500 "
d) podpora čebelarstvu in ribškemu
društvu 200 "
e) za razširjevanje dobrega kmetijskega
orodja 400 "

Centralni odbor se razgovarja o večstranskih po-
zivih, da naj se tudi kmetijska družba pridruži peti-
ciji na državni zbor za sprejem severne železnice v
državno oskrbovanje. Po daljši debati sklene glavni
odbor z večino glasov, samostojno odposlati peticijo
na državni zbor, da naj se severna železnica sprejme
tako v državno oskrbovanje, in le, ako proti tem od-
ločno govorijo državni interesi, brezpogojno do 1. ja-
nuarija 1. 1904.

Podružnica boštajnska prosi, da se njenemu članu
g. dr. Mauer-ju posodi stroj za izdelovanje drenažnih
cevi. Ker ima stroj sedaj g. grof Auersperg ter ga
tudi neobhodno rabi, sklene se, stroj temu gospodu do
konca leta pustiti, potem pa g. dr. Mauru, ako ga še
želi, za določen čas prepustiti.

Deželna vlada pozivlje glavni odbor, da voli 3
zastopnike k komisijonelnem posvetovanju o zadevi
komasacije kmetijskih gruntov in o razdelitvi pašnikov
in gozdov. V ta namen voli si zastopnikom družbe
gg. predsednika barona Wurzbacha, dr. pl. Wurz-
bacha in Robiča ter se sklene, v tej zadevi se posve-
tovati v seji glavnega odbora, ki ima biti v ta namen
v nedeljo 11. t. m.

Poročilo razstavnega odbora pokrajinske razstave
na Krškem izroči se v poročilo odseku za splošne reči.

Sklep občnega zbora kmetijske podružnice v Ru-
dolfovem, da družbeniki na korist podružnice zahte-
vajo list „Oekonom“, ako se dovoli, da za to name-
njeni goldinar ostane v podružnični blagajnici, se ne
potrdi, ker je proti pravilom družbe.

Želji glavnega odbora sedmograške kmetijske
družbe, da bi se tudi kranjska družba potegnila za to,
da se na Dunaji ustanovi splošen somenj za hmelj,
se sklene ustreči.

Tajnik Pirc poroča, da je bila družba pozvana na-
znaniti izdavanje „Kmetovalca“ kot pridobninskemu
davku podvrženo obrt.

Potovalni učitelj na Českem in dopisovalni ud
družbe g. J. Dumek pošlje družbi tri svoje knjige, kar
se hvaležno naznanje vzame.

Kmetijska družba na Dunaji pošlje katalog IV.
razstave pitane živine, ter se zahvaljuje za podporo,
katero je družba omenjenemu podjetju naklonila.

Vzame se na znanje brezplačna podaritev 35 iz-
tisov knjižice „Anleitung zur Vertilgung der Kleeseide“
od strani slavnega ministerstva za poljedelstvo, kojo
naroči knjižico podružnicam razdeliti.

Za ude na novo v družbo sprejmejo se sledeči go-
spodje: Janez Babnik, župnik v Toplicah, Matija Zupa,
posestnik v Smokuču, Janko Žerovnik, učitelj v Gorjah,
Janez Pehani, c. kr. notar v Mokronogu in Franjo
Sifrer, posestnik v Bitnjem.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih
goved v Ljubljani.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode v
Ljubljani 17. maja t. l. dopoldne ob 9. uri na
dvorišči gostilnice „zum baierischen Hof“ na du-
najski cesti po očitni dražbi iz državne subvencije
nakupljenih kakih 4—5 plemenskih juncev in 1
par telic štajarskega (sivega) plemena prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za po-
lovico tiste cene, za katero jo družba kmetijska
kupi, in se prodá tistemu, kdor največ za-njo dá,
proti temu, da jo 1) koj plača, in 2) se s pismom
zaveže, jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski
živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske.

V Ljubljani 4. maja 1884.

Tržne cene.

V Kranji, 5. maja 1884.

Na današnji trg je došlo 18 glav goveje živine
in 10 prešičev.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hektol.	8	12	Ajda, hektol.	5	85
Rež,	5	85	Slama, 100 kil	2	—
Oves	2	92	Seno,	2	60
Turšica	5	85	Špeh, fr. kila	—	64
Ječmen	5	20	Živi prešiči, kila	—	—

V Ljubljani, 10. maja 1884.

Povprečna cena.

	Trg	Magaz.		Trg	Magaz.
	gl. kr.	gl. kr.		gl. kr.	gl. kr.
Pšenica, hektol.	7 96	8 30	Sur. maslo, kila	— 90	— —
Rež	5 53	6 37	Jajca, jedno . .	— 2	— —
Ječmen	4 87	5 30	Mleko, liter . .	— 8	— —
Oves	3 25	3 18	Gov. meso, kila	— 64	— —
Soršica	— —	6 70	Telečje meso, "	— 64	— —
Ajda	5 20	5 65	Prešič. meso, "	— 72	— —
Proso	5 69	5 57	Koštrun	— 40	— —
Koruza	5 40	5 56	Kuretina, jedna	— 42	— —
Krompir, 100 kil	2 41	— —	Golobje, jeden .	— 18	— —
Leča, hektoliter	9 —	— —	Seno, 100 kil .	2 5	— —
Grah	9 —	— —	Slama, " " .	1 87	— —
Fižol	10 —	— —	Drva, trde, sež.	7 —	— —
Gov. mast, kila	94 —	— —	" mehke, "	4 50	— —
Svinska mast "	86 —	— —	Vino, rud., 100 l.	— 24	— —
Špeh, fr. "	86 —	— —	" belo, "	— 20	— —
" prek. "	74 —	— —			